

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Het Scharnier

Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden);
(Ef.2:4,5)

In de voorafgaande verzen tekent Paulus de doodstaat van de mens in ernstige bewoordingen. Alsof hij leefde in 2016. Hij heeft het over de overste dezer wereld, die de zondaar beheerst. Hoe machtige middelen heeft de wereld van onze tijd in techniek en wetenschap. Hij spreekt over de macht der lucht, alsof hij weet had van ethergolven, van muziek en mobieltjes; het is als de lucht, dat we inademen met het fijnstof van de zonde.

Dan de geest die werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid; deze geest lijkt ongrijpbaar, maar is uiterst reëel!

Dat geldt van ieder mens: onder welke wij allen verkeerd hebben. Als kinderen des toorns.

Een hopeloze toestand. Uitzichtloos en reddeloos!?

Het is een donkere kamer, waar je geen hand voor ogen ziet. Maar daar zwaait de deur open, op het scharnier van Gods genade. Maar God! De andere wereld komt in zicht. Maar! Wij kennen dat woordje ook heel goed. Ik ben wel gezond, maar.... Ik ga wel naar de kerk, maar.... Ik bid er wel om, maar.... Het kan een afgezaagd woord worden.

Hier staat het anders.

“Maar God Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmee Hij ons liefgehad heeft!” Dat is een volzin! Eerst ging het over de zondaar, nu gaat het over God. Wie is deze God?

Hij is rijk aan barmhartigheid. Hij toont grote liefde. Dat geldt ook van een God Die toorn tegen de zonde. Toch: grote liefde. Dat lijkt elkaar uit te sluiten. Toch hoort het bijeen. Kunt u dat rijmen? Het is moeilijk uit te leggen. Hoe zou een mens ook God in Zijn wezen kunnen verklaren? We begrijpen wel dat liefde toornen kan. U moet vanuit het geloof in Zijn toorn komen tot Zijn grote liefde, en omgekeerd. Daar geeft de Heere Zelf grond voor. We moeten het woordje “maar” leren zeggen.

Maar kan dat nu ook voor mij gelden? Mijn hart zit vol voetangels en klemmen, de deur zit op het nachtslot, mijn gedachten richten zich menigmaal tegen God.

Dat is erg genoeg. Een mens zou hier geen raad weten. Maar u noemt dit allemaal; hebt u er last van? Die diepe duisternis is geen belemmering. De Heere had deze mensen lief “ook toen zij dood waren in de zonden”. Er was in hen geen enkele reden.

Dat blijkt ook uit het moment waarop de Heere Zijn liefde toonde. Dat was bij de opstanding van Christus. Kent u het uur van uw wedergeboorte? Hoe oud was u toen? Het werd bewerkt toen we er nog niet waren. Hij heeft namelijk deze dode zondaren levend gemaakt met Christus en hen met Hem opgewekt. Toen zijn zij wedergeboren,

levend gemaakt in Christus. Dat is hun bekering!

Ook dit geeft weer het vrije van Gods genade aan. Geen gebed, geen gevoel, geen berouw, geen waarheid, niets. Toen, in de opstanding van Christus, heeft de Heere Zijn liefde jegens zondaren getoond. Dat is alles onvoorwaardelijk het werk Gods. Zeker wordt dit uitgewerkt in de tijd, in het hart, in het bewustzijn. Werd het persoonlijk waar voor u?

In Christus. De levendmaking mag niet van Hem worden losgemaakt. Deze levendmaking is tegelijk de rechtvaardiging van hen als goddelozen. Daarom is dit nu ook mogelijk voor de meest goddeloze mens, omdat het verworven is door Christus, vanuit Zijn lijden en sterven.

Wie dit leest en leert, gaat van God uit denken. Wij denken meestal vanuit de mens, vanuit zijn vroomheid, zijn ernst, zijn zoeken. U moet dat alles wel in beeld hebben, maar u moet het niet zien als uitgangspunt. Nee, dat ligt alleen in God. Maar God! Ook zo vanuit God denken, dat ik niet Christus kan en moet aannemen, maar dat God Hem schenkt en voorstelt.

Daarom zegt Paulus hier ook tot tweemaal dat de Efeziërs uit genade zalig zijn geworden. Het is hier alles genade. De tweede keer (in vers 8) voegt hij daar nog iets aan toe: “door het geloof”.

Sommigen lezen dat zo: de zaligheid is Gods gave, maar het geloof is een daad van de mens. Christus heeft alles verworven, maar nu moet u dat geloven. Dat zeggen Evangelische en bevindelijke christenen eenparig. Maar het is duidelijk dat het woord “gave” ook slaat op het geloof; dus op de zaligheid (de verwerving) en het geloof (de toepassing).

Bij de Heere is alles te verkrijgen. Dus hebben we de gestalte van de bedelaar nodig, van de tollenaar in de tempel.

Denk niet vanuit de mens. U komt om met al het uwe. Zonder genade en geloof blijft er slechts een toornend God over. De Heere biedt u Zijn genade aan, opdat u deze door een waar geloof zou aannemen.

Aanbieden en aannemen! Dat is de goede orde. Niet ons, o Heere, Uw Naam alleen!

P. Roos

Yusuf en Zulaika

Het verhaal van Jozef en de vrouw van Potifar is één van de bekendste uit de Jozefs-geschiedenis. In de Koran staat hij ook beschreven. Jozef heet daar Yusuf, Potifar heet al-Aziz en de vrouw draagt de naam Zulaika. De Koran probeert Zulaika te verontschuldigen door te zeggen dat haar man een eunuch was. Hij was ontmand en niet in staat tot seksuele gemeenschap. Maar dat zou haar zonde begrijpelijk maken. En dat mag natuurlijk niet. Ik wil niet luchtig doen over de strijd die sommige mensen te voeren hebben op dit terrein. Maar een verklaring voor de zonde zoeken, is typisch menselijk. De Bijbel doet dat niet.

Het slot van vers 6 vormt de overgang naar de verzen 7 t/m 18. *Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht* zo lezen we. In Genesis 29 wordt van zijn moeder Rachel hetzelfde gezegd. Jozef was dus echt een zoon van zijn moeder. Opvallend mooi. Onwillekeurig kun je weleens jaloers op zulke mensen zijn, vooral als je jezelf minder aantrekkelijk vindt. Maar het heeft Jozef alleen ellende gebracht, zo merkt Calvijn op. Zijn koninklijke mantel wekte jaloersheid op. En zijn koninklijke lichaam wekte wellust op. De vrouw van Potifar liet haar oog op Jozef vallen. Elke dag bekeek ze hem en in haar hart ontbrandde de seksuele begeerte. En voordat ze Jozef probeerde te verleiden, had ze in haar hart allang overspel met hem bedreven. De zonde begint immers niet met de daad, maar daar waar de ogen gaan dwalen. Wat is dat een waarschuwing voor ons. Wij, die leven in het visuele tijdperk van Smartphone, Netflix en Facebook. Als wij onze ogen niet bedwingen, dan worden we zwak. Kijk naar David. *Die zag van het dak een vrouw, zich wassende.* Daar begon zijn zonde. Is dat niet het gevaar van onze tijd? Wat zijn er een zonden die alleen al met de ogen bedreven worden. Ons hart kan al honderd keer ontrouw geworden zijn, terwijl er aan de buitenkant niets te merken is.

En zij zeide: lig bij mij. Ze appelleerde aan gevoelens die wij allemaal kennen. Ik las ergens dat Jozef zo vroom en oprecht was, dat hij geen erg in die vrouw had. Maar dat geloof ik niet. We moeten geen verklaring zoeken in Jozef. Dat zou het wonder van zijn standvastigheid wegnemen. Jozef heeft echt wel gevoeld wat er aan de hand was. Er het zou te begrijpen zijn geweest als hij bezweken was voor die verleiding. Hij was jong, gezond, mooi, hij viel op bij de vrouwen. De wereld zou zeggen: hij is met zijn neus in de boter gevallen. Maar zo niet Jozef. Hij ziet het overspel niet alleen als verraad tegenover zijn meester, maar vooral als zonde tegen God.

En dat is een les voor ons. Wij leven ook in een wereld vol verleidingen. Sinds de zogenaamde seksuele revolutie in de jaren zestig is de zonde op zedelijk terrein enorm toegenomen. Het homohuwelijk is daar een sprekend bewijs van. De vrije seks wordt via alle media gepropageerd. Je wordt uitgelachen als je op je 15e nog geen gemeenschap hebt gehad. De zonde is geen zonde meer of wordt verontschuldigd. Dat zie je in de Koran ook. Daar wordt begrip gevraagd voor die arme Zulaika, die een eunuch als man heeft. Lógisch dat ze probeert om Jozef in bed te krijgen! De Heilige Schrift spreekt zo niet. Gods Woord beschrijft ons de zonden tegen het 7e gebod open en eerlijk. Op sommige plaatsen zó eerlijk en zo open dat je ze soms aan tafel niet goed durft voor te lezen. Maar klip en klaar wijst de Bijbel de vrije seks aan als zonde tegen God. En ook wat het gevolg is. Die seksuele zonden lijken zo mooi, ze kunnen zo zoet lokken, maar Salomo beschrijft in Spreuken 7 waar ze je brengen: *haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkamers des doods.*

En hoe kun je in al die verleidingen nu staande blijven? Want het lokt zo. En het is maar een paar muisklikken bij je vandaan. *Waarmede zal de jongeling zijn pad, door ijdelheên omsingeld, rein bewaren? Gewis als hij 't houdt naar het heilig Blad.* Alleen als we dichtbij het Woord leven, dichtbij Góð. In de tere vreze des Heeren. Mag ik je dat van harte aanbevelen?

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Genesis 39:7-9
En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp; en zij zeide: lig bij mij! Maar hij weigerde het, en zeide (...) hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!

In theologische dogmatische geschriften wordt gewezen op het historisch geloof. De beoordeling is niet eensluidend. Toch wordt dit geloof niet ontkend. Wanneer we de Institutie van Calvijn opslaan, dan komen we het historisch geloof tegen. Men zegt dat de gedachte van het historisch geloof bij Calvijn vandaan komt.

Er staat in boek 3 van de Institutie: Zeer velen geloven dat er een God is en zij menen dat de Evangelische geschiedenis en de overige delen van de Schrift waar zijn, gelijk het oordeel pleegt te zijn over die dingen die, als oudtijds geschied, verhaald worden of die wij zelf met onze eigen ogen hebben gezien. Maar hoe is het nu? Moet er nog aandacht aan besteed worden? Je hoort het niet meer zo noemen als in de vorige eeuw en hier en daar wordt het zelfs helemaal niet meer genoemd. Hetzelfde kan gezegd worden van het wondergeloof en het tijdgeloof. Echter naar de Schrift kan men daar niet om heen en dat geldt ook van het historisch geloof. Het historisch geloof staat niet los van het onderwijs. Onderwijs rechtstreeks door de Heere uit en door Zijn Woord en middellijk door ouders, onderwijzend personeel en ambtsdragers. Vanaf het begin, en dat bijzonder in de gevallen wereld, komt het Goddelijk onderwijs. Israël was naar de wil van de Heere het uitverkoren volk. Het was het eerste volk dat Zijn onderwijs ontving. Dat wil niet zeggen dat het onderwijs alleen voor Israël bestemd was en is. Het Oude Testament is geen afgeschreven boek. Bijzonder in onze tijd heeft het voor ons betekenis en heeft het veel te zeggen. Temeer als we denken aan de aard van het onderwijs. Dat was godsdienstig gericht. Het werd allereerst gegeven door Mozes. Ook door de priesters, bijgestaan door de Levieten. Later kwamen de profeten-

Het Apostolicum (5)

zonen en we mogen niet vergeten de profeten. Veel onderwijzers heeft de Heere gegeven zelfs aan een afwijkend, afgodisch gezind volk. Hoe zien wij de opdracht van de Heere vandaag? Hoe staan we als ambtsdragers er tegenover? We zijn gekomen in het laatste stadium van de wereld. Licht het accent op de vormgeving van het Woord, de verpakking ervan of op de Bijbelse confessionele verkondiging. Op dit laatste dient het accent te liggen. Opvallend is dat het onderwijs van het Woord Goddelijk gezag had. Geen ruimte voor discussie. De leerling, het volk, ouderen en jongeren, moesten komen tot het aannemen, het gehoorzamen, met de toezegging van des Heeren gunst. Wie het onderwijs van het Woord verwierp of veronachtzaamde, kon rekenen op straf. Van onderwijzer Mozes lezen we in Deut. 4:1 en 14 'Nu dan, Israël, hoor naar de inzettingen en de rechten, die ik ulieden leer te doen; opdat gij leeft en henen inkomt en erft het land, dat de HEERE, uwer vaderen God, u geeft.' In vers 14 onderstreept Mozes dat hij niet eigenwillig te werk ging of sprak. Wat hij deed was geboden door de Heere om het volk de inzettingen en rechten te leren. Het kwam dus aan op luisteren en doen. Er waren wetten die gingen over het religieus ethische leven en over het politieke en cultische leven. De tabernakeldienst en de tempeldienst stonden daar niet buiten. Wat heeft God de Heere aan Israël veel gegeven en met welk een doel. Micha zegt: 'Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is; en wat eist de HEERE van u, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uw God' (6:8). Het boek Deuteronomium, wat vele herhalingen heeft, had betekenis voor heel het volksleven en dat niet tijdgebonden. Dat de inhoud belangrijk is, blijkt uit het gebruik door de Heere Jezus. Bij alle drie verzoeken gebruikt de Heere Jezus een woord uit het boek Deuteronomium met de woorden 'daar staat geschreven'. Wijst de Heere Jezus op de samenvatting van de wet en zo op het eerste en tweede

gebod, dan is dit ontleend aan Deut. 6:5. Gaat het over de tucht en hoe er gehandeld dient te worden, dan staan Deut. 17:6 en Deut. 19:15 daar niet buiten. Gaat het over het geven van een scheidbrief, het leviraatshuwelijk, Jezus wijst op Deuteronomium. Jezus heeft als Zoon van God en zo als Zoon des mensen steeds gebogen voor het gezag van God, het gezag van God Zijn Vader. Daar dienen bijzonder dienaren van het Woord steeds bij te leven. Alsook bij de Goddelijke opdracht om ouders te onderwijzen in hun verplichting die zij van Godswege hebben. Spreuken 22:6 'Leer den jongen de eerste beginselen naar de eis van zijn weg; als hij ook oud geworden zal zijn, zal hij daarvan niet afwijken.' De Heere geeft steun en hulp aan de onderwijzer en aan de catecheet. De Heere gaat jongeren niet voorbij. Vandaag is het dringend nodig daarop te wijzen. Satan is op verschillende manieren bezig. Oog en oor wil hij trekken, beïnvloeden en leiden. Levensgevaarlijk is de tijdgeest. Maar de Heere is er ook in 2016. Met Zijn Woord, met Zijn dienst, met Zijn onderwijs. Dit duidelijk te belichten en te verzekeren behoort bijzonder de catecheet te doen. Gaat het over de eerste beginselen, zie Spreuken 22. De jeugd van Israël moest in de fundamentele zaken van de geloofsleer en in het leven in de vreze Gods onderwezen worden. Dit onderwijs moest men zich eigen maken met de belofte, de toezegging van de Heere. Het behoorde tot het levensfundament. Laten diverse zaken en vragen vandaag de hoofdzaken niet verdringen. De drie belangrijke stukken van de Catechismus horen erbij.

M.C. Tanis

“De angst dat mensen verloren gaan...” Nog een kort vervolg (2)

Persoonlijke toetsing door de dienaar van het Woord aangaande de door hem gebrachte boodschap. Daarover kreeg ik een vraag. “Moet dat plaatsvinden, en zo ja, hoe?”

Laat ik allereerst opmerken dat het een voorrecht is wanneer de gemeente gezegend is met een kerkenraad die in dezen zijn roeping verstaat. Met name de ouderlingen hebben de opdracht *“mede toezicht te nemen op de lering en de wandel van de dienaren des Woords, ten einde alles tot stichting der kerk gericht moge worden en dat geen vreemde leer worde voorgesteld.”* Woorden uit het bevestigingsformulier. Een zegen als dat inderdaad ook gebeurt. Een extra zegen als dit plaatsvindt vanuit een geestelijke onderlinge verbondenheid. Wanneer de broeders elkaar verstaan als de bediening van het Woord aan de orde is. En als de gesprekken over de inhoud van de prediking openhartig en opbouwend-kritisch gevoerd worden. Met het oog op het welzijn van de gemeente.

Maar daarover ging de vraag niet. Die betrof meer de prediker voor de eigen spiegel. Het zelfonderzoek dus. Is hem dat geboden? Het antwoord is positief. Het bevestigingsformulier brengt de woorden van Paulus, gericht tot de ouderlingen van Efeze, in herinnering. *“Zo heb dan nu, geliefde broeder en mededienaar in Christus, acht op uzelf en op de gehele kudde, over welke de Heilige Geest u tot een opziener gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.”* [Hand. 20]. Het gaat hier om een groot belang, zoveel is wel duidelijk. De kerk des Heeren is het loon dat de Zoon heeft ontvangen op Zijn Borgwerk. Hij heeft haar verworven met de prijs van Zijn kostbaar bloed. Hij dient haar in Zijn profetisch ambt door de dienst van degenen die Hij geroepen heeft tot de verkondiging van Zijn Woord. Het is de Heere

Zelf die de gemeente door hun dienst aanspreekt. Door de prediking van het Evangelie roept en leidt Hij de Zijnen tot Zich. Dat moet gebeuren met woorden die de zin en mening van Gods Geest vertolken. Eerlijk en helder en met bewogenheid. Maar vooral ook overeenkomstig de zuiverheid van de Schriften.

Welnu, telkens weer zal de dienaar van het Woord zich voor Gods aangezicht moeten vergewissen of hij dat ook getrouw en naar zijn roeping heeft gedaan. Daarom roept de apostel de ambtsdragers van Efeze op, niet alleen om acht te geven op de kudde, maar niet minder om het oog te richten op zichzelf en hun bediening. *“Heb acht op uzelf!”*, zo roept hij hen op.

Hoe zal dat moeten? ‘Acht hebben’ wijst op toetsing. Toetsing voor het heilig aangezicht van de Heere. Dat vergt een teer en afhankelijk leven in Zijn dienst. Hoe zal een dienaar van het Woord bezorgd kunnen zijn over het geestelijk welzijn van zijn kudde, als hij de zaligheid van zijn eigen ziel verwaarloost? Nog ernstiger zou het zijn als hij de gemeente aanspoort om heilig voor de Heere te leven, als zijn eigen leven dat weersprekt. Trouwens, maakt hijzelf ook niet deel uit van de kudde? De dienaar van het Woord zal zijn schapen het meest dienen, als hijzelf als eerste van dat Woord leeft. Wanneer hij zelf drinkt uit de bron die hij anderen aanprijst. De vreze des Heeren is het beginsel der wijsheid. Ze is ook het beginsel van het prediken van die wijsheid.

“Heb Christus lief!”, aldus nog een ander woord uit het desbetreffende formulier. Daar ligt het geheim. Zelf voorwerp van Christus’ genade en liefde zijnde, zal de wederliefde tot Hem en Zijn dienst van de prediker moeten afstralen. Het kan niet anders: er zullen tijdens de bediening van het Woord

momenten zijn dat de gemeente het merkt: hier spreekt Christus Zelf. Dat kan het geval zijn als er ernstige woorden van vermaning klinken, zoals ze uit de mond van de Heere Jezus zo dikwijls kwamen. Dat zal nog te meer zo zijn als er woorden van troost en bemoediging gesproken worden. Als aan armen de rijkdom van het Evangelie wordt verkondigd. Het zou niet de eerste keer zijn wanneer op zulke ogenblikken de eerste zegen van het Woord voor de dienaar zelf is. Wanneer ook hij een persoonlijke zegen ontvangt. Die zal dan tegelijkertijd ervaren worden als een ambtelijke ondersteuning en een bevestiging van zijn roeping. *“De Heere is zo getrouw als sterk...”*

Er kunnen tijden zijn dat zo’n ambtelijke verzekering erg van pas komt. Paulus weet er van mee te spreken. Tegenover de gemeente van Korinthe lijkt hij op enig moment te twijfelen aan zijn roeping, ja zelfs aan zijn geestelijke staat. We lezen immers: *“... opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.”* [1 Kor. 9]. Dat is een sterk woord. Jaren lang een evangeliedienaar te zijn (geweest) en tenslotte zelf er nog buiten te vallen. Dat blijkt dus mogelijk. Paulus meent in ieder geval dat hij niet vanwege zijn ijver en inzet de zaligheid ontvangen zal. Het blijft een wonder van Godswege. *“Opdat ik niet van het Evangelie beroofd worde, hetwelk anderen door mijn arbeid deelachtig worden”,* schrijft Calvijn bij deze tekst. *“Beroofd worden...?”* Nee, dat zal de Zijnen niet gebeuren. De genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk. Het bloed van Christus is niet te vergeefs gestort. Ooit zal het klinken: *“Komt in, gij gezegende des Vaders... Over weinig zijt gij getrouw geweest. Over veel zal Ik u zetten...”* [Mattheüs 25].

J.M.J. Kieviet

GEZANGEN

In kringen van de Gereformeerde Bond is een nieuwe liedbundel gepresenteerd. Onder de naam "Weerklank". Aan de verschijning hiervan werd een apart nummer van de Waarheidsvriend gewijd. Omdat ook in onze kerken dezelfde vragen leven, geef ik er hier aandacht aan.

Misschien heb ik op dit punt de ontwikkelingen niet goed bijgehouden. Het verrast me dat ook in onze kerken allerlei vrije liederen in steeds meer gemeenten geruisloos zijn binnen gekomen. Er circuleert bijvoorbeeld een bundel van driehonderd liederen, gepresenteerd door de Ichthus gemeente op Urk. Er werden al langere tijd liederen gezongen in gemeenten die voorop gaan in vernieuwingen. Nu echter lijkt het erop, dat ook de gemeenten in het midden het vrije lied hebben omarmd.

Van meerdere kanten wordt gezegd dat hiermee niets illegaals gedaan wordt. Maar waarvan kun je nu in deze dagen nog zeggen dat er in de kerk iets illegaal is? De grenzen van dit begrip zijn opgerekt.

Voor de Gereformeerde Bond betekent dit alles echt een wissel die overgegaan wordt. Het was voorheen een liturgisch kenmerk dat er in Bondsdiensten geen zang werd opgegeven. Let wel, ik spreek nadrukkelijk over de gemeentezang, in de eredienst. Dat werd op goede gronden nimmer zo gedaan. Wij zongen bij onze ouders thuis allemaal al gezangen uit bekende bundels, maar dat had geen consequenties voor de kerkdienst. Het heeft te maken met uniformiteit in verkondiging en lied. Argumenten worden ontleend aan de wens om op eigentijdse wijze het geloof te bezingen. Diezelfde wens, bijna zeg ik, die eis wordt ook gesteld aan de preek. Met de verzekering dat er in de preek niets verandert en daar gaat het toch om.

Eigentijds. Ik denk even terug aan de koningsdag in Zwolle. Ook daar een eigentijdse invulling. Een hossende menigte, een meedeinend koninklijk gezin. Eigentijds! Ik heb enige tijd terug waargenomen dat onze koning zijn best doet om ook het christelijk geloof vast te houden. Een goed gebaar. Maar wat nu in Zwolle gebeurde, zal sommige mensen vervreemden van het vorstendom. Aan het slot werd het Wilhelmus, als vanouds, gespeeld. Men zong mee. Vergis ik me als ik constateerde dat het tweede couplet duidelijk minder enthousiast klonk dan het eerste? Dat was gelukkig niet het geval bij de koning en de zijnen.

In deze tijd leven wij. De tijden veranderen heel snel. Alles moet leuk, speels en oppervlakkig zijn. Er zijn pastores nodig voor de politie, maar geen "zalverige en prekerige dominees", zo werd erbij gezegd. Hiermee worden wellicht gewone voorgangers bedoeld, die zonder preektoon gewoon het Woord brengen.

In zo'n tijdsgewricht wordt een psalm steeds zeldzamer. Ik kan zelf ook uit ervaring spreken. Ik kom ook soms in gemeenten waar eigentijdse bundels circuleren. In mijn geval dan werd zo'n lied gezongen voor de dienst. De melodie modern en eigentijds getoonzet, de woorden begrijpelijk en vrolijk. Daarna begon de dienst. Als je dan een psalm laat zingen, merk je ineens: dit harmonieert niet. Eerst dat wat luchtige, daarna dat ernstige. Dat zijn voor mijn gevoel twee werelden. Onnodig

te zeggen wat de moderne mens nu het meest aanspreekt. Het laatste nummer van Ambtelijk Contact heeft sympathieke pogingen ondernomen om vast te houden ook aan de psalmen. Werd dit ingegeven door de waargenomen neiging om de psalmen achter te stellen? Ik spreek niet als profeet maar ik kan de verzekering geven dat de psalmen het grandioos gaan verliezen. Het zijn twee werelden die niet bij elkaar passen.

Ik stel mijzelf de vraag vanuit de overweging van anderen of het verkeerd is om een zangwijze te creëren, die bij deze tijd past. Als je nu de mensen daarmee kunt vasthouden? U merkt misschien zelf ook dat er de laatste tijd heel erg geargumenterd wordt vanuit de gedachte dat onze tijd om deze vormen vraagt. Er lijkt dan toch een lijn te lopen van Zwolle naar de kerk van nu. De kerk moet op haar manier (verantwoord en legaal) aansluiten bij de moderne mens. Dat argument is aanvaardbaar tot op zekere hoogte. De grenzen leggen wij echter anders dan velen. Misschien zegt u: voor ons is dat in onze gemeente geen probleem. Maar dat is het voor mij persoonlijk wel. Ik kom soms in gemeenten waar dit speelt. En ik wil zulke gemeenten ook graag vasthouden, maar ik vraag me dan wel af hoe dat moet.

P.J. Vergunst (de Waarheidsvriend) ontmoette in een aangepaste kerk op Texel een dame die zei: "Meneer, we hebben echt alles geprobeerd, hebben jeugddiensten en themadiensten gehouden, er kon van alles, maar de jeugd wil niet meer komen". Ik heb deze geluiden ook in onze kerken gehoord. Daar werd dan nog bij gezegd door de jeugd: "Voor ons hoefde het niet". Daarentegen mijn en veler anderen ervaring is dat de jeugd nadrukkelijk aanwezig is in gemeenten waar we nog gewoon alleen de psalmen zingen. Men zegt dan: verkijk u niet op de schijn. Ook die jeugd wil mee met de stroom van de tijd. Dat zal dan wel, zo denk ik, maar moeten we als kerk hen in dat proces nu ook nog een duwtje geven, waarbij je zeker weten kunt, dat deze weg voert naar de afbraak?

Twee werelden.

Dat wil ik hiermee eigenlijk zeggen. Telkens, of het nu gaat over de preek of over het lied of over homoseksualiteit voel je die grens tussen dat verschillende denken en tussen de verschillende mensen (!). Welke houding neemt de kerk hier aan? Welke houding neemt u aan? Dat is een klemmende vraag. Denk aan Zwolle, aan Texel. Moet de kerk zwichten voor het argument van "deze tijd"? Voor de afgod van deze tijd?

Elia zou ongetwijfeld zeggen: "Hoe lang hinkt ge op twee gedachten"? Jozua zou zeggen: "Kiest u heden wie gij dienen zult".

Deze woorden klinken ook nu. Beproeft de geesten of ze uit God zijn!

P. Roos

De geestelijke wapenrusting (2)

'... wordt krachtig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht' (Efeze 6: 10b)

De vorige keer zagen we, hoe Paulus tegen het einde van de Efezebrief als het ware een gordijn opzuijschuift. En aandacht vraagt voor de werkelijkheid van de geestelijke strijd.

Gevaarlijke vijand

In die geestelijke strijd hebben Gods kinderen te maken met een uiterst gevaarlijke en machtige vijand. Paulus schrijft: *'wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht'* [Efeze 6: 12].

Met die woorden worden de satan en zijn handlangers getekend als een geduchte vijand. Een vijand waartegen een christen in zichzelf nooit opgewassen is. Hij heeft buitengewone kracht, vastberadenheid en moed nodig voor de geestelijke strijd. Maar waar zal Gods kind – zo zwak, twijfelachtig en moedeloos in zichzelf – die buitengewone kracht en moed vinden? Is dat wellicht ook uw vraag?

Fergusson schrijft dat een christen die kracht in elk geval niet moet zoeken in zijn eigen karakter. Weliswaar zijn sommige mensen moediger, strijdvaardiger en vastberadener van karakter dan anderen. Maar toch zal al onze natuurlijke moed en strijdvaardigheid te kort schieten in de geestelijke strijd.

Generaal in de strijd

Zal een christen die kracht dan allereerst moeten zoeken in zijn nieuwe mens? Dat ook niet, schrijft Fergusson. Want zelfs de geestelijke moed en kracht *'die vloeit uit de genade van Gods Geest in ons, is alleen en op zichzelf niet voldoende om ons staande te houden ... in dit geestelijke conflict'*.

Wat de apostel Paulus zijn lezers voorhoudt, is dat ze allereerst moeten *'zien op en gebruik maken van die kracht die zij en alle gelovigen hebben buiten zichzelf, in de Heere Christus, Die aan hen verbonden is als hun Leidsman en Generaal in deze strijd'*. *'En in het bijzonder moeten zij zien en geloof oefenen op 'de sterkte Zijner macht', of Zijn almachtige kracht'* (Fergusson).

Dát is wat de apostel bedoelt als hij schrijft: *'wordt krachtig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht'*.

Het is alsof de apostel tegen zijn lezers zegt: Zie nu eerst eens op de grote Generaal van het leger des heils. Zie nu eerst eens op Christus. Want: *'Gij, HEER', alleen, Gij zijt Verwinnaar in de strijd; en geeft Uw volk de zege'*.

John Brown

In andere bewoordingen heeft John Brown van Wamphray – die tijdens de vervolgingen in Schotland naar Rotterdam vluchtte, en daar vele boeken schreef – dezelfde dingen naar voren gebracht. Ik citeer iets uit zijn prachtige boek *'Christus de Weg, de Waarheid en het Leven'*: *'Daarom moet de gelovige al zijn vleselijke wapens terzijde leggen, als hij met deze tegenpartij handelt, en uitzien naar Goddelijke hulp en bijstand ... Het is Christus alleen en Zijn Geest, Die de werken des duivels kan verbreken ... Zo moet de gelovige hier dan zijn toevlucht om hulp en bijstand nemen tot Jezus, de Overste der zaligheid ... Aldus moet hij tegenstaan en vechten tegen deze dodelijke vijand, met het oog altijd op Christus geslagen'* (Christus de Weg, de Waarheid en het Leven, blz. 122-123).

Dat Christus macht heeft over de duivel, is al tijdens Zijn leven gebleken. Overdenkt u in dat verband de geschiedenis

van de verzoeking in de woestijn. Veertig dagen lang wordt de Zoon van God door de duivel verzocht. Tenslotte spant de vorst der duisternis de pees om zijn drie scherpste pijlen op de Heere Jezus af te vuren. Maar Christus weert al die aanvallen af [Mattheüs 4: 1-11].

Gebruik maken van Christus

Overdenkt u bijvoorbeeld ook alle ontmoetingen die Christus had met bezetenen. Met een enkel woord heeft Christus Zijn grote macht over de duivel getoond en satanische banden verbroken [zie bijvoorbeeld Lukas 8: 26-39]. Zo is Hij vandaag nog in staat om duivelse banden te verbreken.

Overdenkt u vooral ook wat in Kolossenzen 2: 15 te lezen is over de manier waarop Christus toen Hij stierf, de satan en zijn boze geesten heeft overwonnen. Daar worden drie werkwoorden gebruikt. Christus heeft *'de overheden en de machten'* allereerst *'uitgetogen'*. Dat wil zeggen: Hij heeft hen ontwapend, van hun kracht beroofd. Vervolgens heeft Hij hen *'in het openbaar ten toon gesteld'*. Dat betekent: ten schande gemaakt. En tenslotte heeft Hij *'over hen getriomfeerd'*.

Wat is het nodig, dat zwakke en krachteloze gelovigen *'gans hulpeloos tot Hem vluchten'*. Het oog slaan op deze machtige Christus. En Hem tot hun sterkte aangrijpen. Nog één keer citeer ik Fergusson: *'De soldaten van Christus dienen de hele Christus aan te grijpen en gebruik van Hem te maken, en van alle rijke en heerlijke volkomenheden die er in Hem zijn. En dat om moed en kracht te verkrijgen in deze geestelijke strijd'*.

A.J.T. Ruis

Niet gezonden om te dopen.

Voorlopig kunnen we weer even met de vragenrubriek vooruit! Als u een vraag hebt ingezonden en het antwoord laat op zich wachten komt dat omdat ik de vragen op volgorde van binnenkomst beantwoord. Maar ik laat een vraag ook wel eens een tijdje bezinken voor ik tot een antwoord kom. Maar dank voor het voorraadj vragen, die echt allemaal aan de beurt komen hoor!

Bij het lezen van 1 Korinthe 1 kwam bij een lezer van ons blad de vraag naar boven wat Paulus bedoelt als hij schrijft dat Christus hem niet heeft gezonden om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen. Hoe kan de apostel dat nu zeggen? Dat is toch in strijd met het doopbevel dat de Heere Jezus Zijn apostelen heeft gegeven? Inderdaad is er een duidelijk doopbevel. We vinden dat in Matth. 28:19 waar we lezen: “Gaaf dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in de Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb”. Is Paulus dit bevel vergeten? Paulus noemt in 1 Korinthe enige personen die hij in die gemeente gedoopt heeft. Hij heeft Krispus en Gajus gedoopt en het gehele huisgezin van Stefanus. Meer niet. Niet omdat er niet meer heidenen tot geloof waren gekomen, maar omdat hij het dopen niet als zijn primaire taak zag. Beter gezegd: hij voelde zich door Christus tot een andere taak geroepen. En die taak was het verkondigen van de blijde boodschap aan de heidenen. Nee, hij veracht de doop niet! Hij spreekt met grote achting over de noodzaak en de betekenis van de doop, bijvoorbeeld in Romeinen 6 de eerste verzen. Maar Paulus liet de bediening van de doop aan anderen over. Dat deed bijvoorbeeld Petrus ook in het huis van Cornelius, de hoofdman in Caesarea. Nadat hij zijn rijke boodschap van zonde en genade had gebracht en velen door de krachtige werking van de Heilige Geest tot geloof werden gebracht, gaf Petrus anderen, namelijk degenen die met hem waren meegereisd vanuit Joppe, het bevel om de nieuwe bekeerlingen te dopen, Hand. 10:48.

Paulus was door de Heere Jezus geroepen om de Naam van de Heere Jezus Christus uit te dragen voor de oren der heidenen, Hand. 9:15. Hij ging ook graag naar plaatsen waar de akkers nog niet bezaaid waren met het evangeliezaad. Als een echte pionier liep hij voorop in de verkondiging van het evangelie. Hij zaaide en zaaide en waar God de wasdom gaf, daar werden mensen in de christelijke kerk ingelijfd door middel van de doop, als een teken van hun opstanding uit de doden en het ingaan van het nieuwe leven, namelijk door de dood en de opstanding van Christus Jezus! Maar hij liet die doop dan door zijn medebroeders die met hem reisden bedienen. Als Paulus

alleen was, en dat is in het geval van de bovengenoemde Stefanus waarschijnlijk het geval geweest, ja, dan doopte hij zelf.

Paulus is op grond van de praktijk in Korinthe voorzichtig om zich als een Paulus de Doper op de voorgrond te plaatsen. Er was onmin en tweedracht in Korinthe namelijk. De een zei: Ik ben van Paulus; en ik van Apollos, en ik van Cefas; en ik van Christus. Paulus vraagt de gemeente die in Paulus roemen: ben ik voor u gekruist? Bent u in mijn naam gedoopt?, 1 Kor. 1:11-13. Paulus houdt zich vanwege die zondige praktijk op de achtergrond en predikt daarom alleen. Alleen maar prediken. Maar staat een prediker dan ook niet op de voorgrond? Staat een dominee niet in het middelpunt tijdens de zondagse erediensten? Dat is inderdaad een groot gevaar, want hoogmoedig is het hart. Maar Paulus predikt het evangelie! Hij predikt niets anders dan Jezus Christus en Dien gekruisigd, 1 Kor. 2:2. En waar de prediker Hem en Hem alleen op de voorgrond plaatst, daar valt alles en iedereen in het niet, ook de prediker. Dan staat er maar Een in het midden, de Zaligmaker.

En waar een mens zo overtuigd is van het belang van de prediking, daar wordt de doop natuurlijk niet veracht. Daar moet de doop als zichtbare prediking de hoorbare prediking onderstrepen. Ik ga niet in op de vragen rondom de doop, maar kom er de volgende keer wel op terug. En dat naar aanleiding van een vraag naar de doop van Spurgeon. Nu ja, we zullen zien wat we daar van kunnen zeggen. Dank voor de vraag naar 1 Korinthe 1:17 en ik hoop dat het antwoord duidelijk is.

K. Hoefnagel

De zondag (3) - vragen over wat kan en niet kan.

Wat zijn de primaire dingen, op de zondag, de dag van de Heere? De kerkgang. Niet één keer per zondag, maar zo vaak als God Zijn Woord in onze gemeente laat verkondigen, dat is in onze kringen dus twee keer.

In sommige kringen is er maar ene keer kerk, in de morgen. Daar schuilt het gevaar in dat ik de andere helft van Gods dag zelf ga invullen en van het een komt dan het ander, zodat de zondag na de eerste dienst voor velen weer voorbij is.

Wat behoort bij die kerkgang? Dat ik ijverig kom en niet met een lang gezicht, maar in het besef dat we door de Heere geroepen worden. Dat is en blijft een voorrecht. Waarom kom ik naar Gods huis? Om Gods Woord te horen. Dan mag je best als vrienden bij elkaar gaan zitten, als je dan samen maar dezelfde intentie hebt: luisteren naar God. In het bij elkaar zitten van vrienden zit iets gezelligs, maar het mag geen gezellige boel worden: ik kom niet voor m'n plezier, maar omdat ik het nodig heb. Let op: de kerkgang kan een feest worden, als ik besef wie ik voor de Heere ben, en Wie Hij voor mij is.

Tot de primaire dingen van de rustdag hoort het gebed: het gebed van de gemeente, waaraan ik dus ook deel moet nemen. Het moment van het grote gebed is niet het moment om even m'n ogen te sluiten en een dutje te doen, maar om mee te bidden en voor mezelf te bidden. Dat moet ik op die dag ook voor mezelf doen. Dat is niet vroom, want vroom zijn we niet en zullen we nooit worden: maar het is nodig. Hoe lang bid ik eigenlijk voor mezelf? Wat komt er door de week van terecht? Wat komt er op de zondag van terecht?

En hoe gebruiken we de tijd die over is? Ik kan als jongere met veel vragen zitten. Wist je dat er antwoorden zijn op je vragen? Dat er leesbare boeken zijn, die je eens in een heel andere wereld brengen dan waarin je terecht komt als je een thriller leest of een horror film bekijkt?

Wat zijn nu de secundaire, de middelmatige dingen, waarover je van mening zou kunnen verschillen of die geoorloofd zijn of niet? Je kunt behoefte hebben aan poosje plat te liggen; wat je tijdens de schooluren niet kunt en bij je baas evenmin. Dat kun je op de zondag doen: rusten. Een ander zal slapen op de zondag niet goed vinden. En elkaar opzoeken, een spelletje doen, om nog eens een voorbeeld te geven. Dan zegt de een: de zondag is er niet voor spelletjes, een ander ziet er geen kwaad in. Dat zijn middelmatige dingen. Houden we daar aan vast, dat is prima, maar we kunnen het een ander niet opleggen. De dominee kan wel zeggen dat je naar de kerk moet, maar niet dat je je vriend niet op mag zoeken.

Middelmatige, secundaire dingen zijn dus dingen die niet expliciet in de Bijbel veroordeeld worden.

Toch moeten we met deze middelmatige dingen ook oppassen. Een mens is immers altijd geneigd om de grens op

te zoeken en... er overheen te gaan. Al heel gauw wordt de veel gehoorde uitroep: "Ik zie het zo", of "Ik zie en voel het nu eenmaal anders" een norm, waarnaar we handelen. Ons eigen gevoelens moeten we wantrouwen, want we rekenen altijd op ons zelf aan. Als je op de weg rijdt, moet je niet inhalen als er een tegenligger aan komt. Maar bij twijfel moet je ook niet inhalen. Als er bij die zogenaamde secundaire dingen twijfels zijn, moet je het aan de Heere vragen. Niet aan je vader die misschien altijd nee zegt en niet aan je moeder die altijd ja zegt (of andersom!) maar aan de Heere.

In dit geval heb je je geweten mee; het geweten is de vriend van God. Hou je ergens toch een akelig gevoel aan over, dan moet je op die signalen letten.

Ik zou nog veel meer kunnen zeggen, want van het een komt het ander. Maar wie de Heere mag leren vrezen, die zal pas echt gaan leven. Dan wordt de vraag belangrijk: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal.

Er gebeuren veel ongelukken met jongeren door de schuld van ouderen. Als je ouders op zondag chagrijnig in een hoekje zitten en geen aandacht voor je hebben, omdat ze moe zijn of zo, als ouders alleen maar zeggen: dat doen we niet hè, dat hoort niet, zonder dat er een gesprek over op gang komt, dan kunnen jongeren hun heil en gezelligheid en vriendschap buiten de deur zoeken. En in de wereld staan alle deuren gastvrij open:

Neem je gitaar en zing een lied,
Bij ons is dat benauwde niet!

De jonge David had het echte geluk leren kennen. Wie jong de Heere leert vrezen, wordt niet op slag een oud wijfie of een chagrijnige man, maar leert vrolijk te zijn in de Heere. Hoor David zingen:

*Het zalig goed, mij door Uw gunst gegeven,
Verlaat mij niet, maar volgt mij al mijn leven,
Zodat ik in het heilig huis des Heeren,
Een lange reeks van dagen blijf verkeren.*

K. Hoefnagel

Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb.

Johannes 14:26

Jodocus van Lodenstein leefde van 1620-1677. Hij werd in Delft geboren. Hij was predikant in Zoetermeer, Sluis en Utrecht. Hij was een duidelijke vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie. Door de reformatie was wel de leer vernieuwd, maar dit moest doorwerken in het leven.

De Heilige Geest woont in de harten van Gods kinderen en onderwijst hen vanuit Gods Woord. Het verstand, studie en wereldse wijsheid schieten tekort om de geboorte en de opstanding van Christus te verstaan. De Heilige Geest onderwijst in de heilgeheimen van Gods Woord. De Heilige Geest vertroost, geeft rust en werkt overgave onder tegenheden, in angst en vrees. 'Zijn de verdrukkingen overvloedig, nog meer overvloedig zijn Gods vertroosting.' De Heilige Geest is de Trooster. De Heilige Geest doet verstaan dat Christus onze vrede is. Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede met God. Vrede betekent verlossing van de eeuwige verdoemenis. De Heilige Geest schenkt vrede in het hart. De Heilige Geest werkt ook blijdschap in het hart van Gods kinderen. De Heilige Geest doet hopen. De Heilige Geest verheerlijkt Gods gunstgenoten. De Heilige Geest is de Leermester van Gods kinderen, Hij zal leren wat zij spreken zullen. Hij is de grote Leraar van de Kerk. De natuur onderwijst ons aangaande Gods wijsheid, goedheid, grootheid en almacht. De Heilige Geest leidt in al de waarheid, getuigt van Christus. Christus onderwijst door Zijn Geest. De Heilige Geest schenkt inzicht in Gods belofte, barmhartigheid en genade. Hebt u weinig kennis? Verwacht het van de Heilige Geest, Die u alles zal leren. De Heilige Geest werkt in de ziel en zegt tot Gods kinderen: 'Ik ben uw heil.' 'Uw zonden zijn u vergeven.' Gebruik de middelen der genade, de Heere zal uw hart openen, net als dat van Lydia. De Heilige Geest leert de verborgenheden van Gods Koninkrijk verstaan. De Heilige Geest overtuigt van zonde, van de verdoemelijkheid en gruwelijkheid van de zonde. De Heilige Geest onderwijst aangaande de verkiezing, de verlossing en de dankbaarheid. De Heilige Geest leert de waarheid in het hart verstaan. De Heilige Geest doet heilig leven. Indien wij de Heilige Geest niet in het hart hebben, zo zijn wij geen planting Gods. Wie geleid wordt door Gods Geest heeft ware wijsheid. Mist u dit alles? Kom getrouw op onder de prediking, want het geloof komt uit het gehoor. Lees Gods Woord. Leer uit Gods Woord wat heiligheid is. Laat het verstand, dat van nature tegen Gods Woord ingaat, zwijgen. Laat ook lusten en begeerlijkheden zwijgen. "Ach, daar moet stilte in onze ziel wezen, zal God de Heilige Geest in ons

werken." Bid God de Heere om de Heilige Geest. In Lukas 11:13 heeft de Heere beloofd de Heilige Geest te geven aan hen die Hem daarom bidden. Bid en u zal gegeven worden. Stort uw hart voor de Heere uit. Bid om alles wat u nodig hebt. In God is alles te vinden. Hoop op God en u zult Hem nog loven. "Daarin rusten dan Gods kinderen, als zij God maar krijgen in al hetgeen waarom zij gebeden hebben." Bid ook: Uw wil geschiede. Gods kinderen bidden met het doel dat de Heere het meest verheerlijkt worde en zij zalig worden. Christus bad: 'Niet Mijn wil, maar uw wil geschiede.' Gods kinderen krijgen God in en door het bidden en vinden alles in God waarom zij gebeden hebben. De goedertierenheid van God is hun beter dan het leven. Als Gods kinderen in duisternis wandelen, vertrouwen zij op de HEERE hun God. Jes. 50:10. Al wat Gods kinderen bidden door het geloof verkrijgen zij. Wacht op het antwoord dat God op het gebed geeft. David zegt in Psalm 85:8 'Ik zal horen wat de Heere spreken zal.' Losse christenen bidden zomaar wat en letten er niet op of God antwoord geeft. Gods kinderen zoeken Gods aangezicht in het gebed en geven er nauwkeurig acht op of de Heere antwoord geeft op hun gebed. Gods kind bidt als de nood dringt of als hij zelf geen uitkomst weet. Soms wordt de biddende ziel bijzonder door de Heere vertroost in het geven van gevoelige genade. Na het bidden zijn Gods kinderen geruster dan tevoren, ook al hebben zij nog niet ontvangen waarom zij gebeden hebben. Gods kinderen mogen altijd op de Heere vertrouwen en op Hem hopen. God kan met één man duizenden verslaan. Zonder de hulp van de Heere kunnen duizenden niet één man verslaan. Vervloekt is hij die vlees tot zijn arm stelt, gezegend is hij die op de Heere vertrouwt. Jer. 17:5 en 7. Na het gebed worden Gods kinderen meer aangespoord om de Heere dienen, lief te hebben en te vrezen. Dat zijn tekenen dat uw gebeden aangenaam zijn in het oog van God. De Heere is het deel van Gods kinderen. "Hoewel de wijnstok niet meer bloeien zal, het werk van de olijfbom liegen zal, en de velden geen spijs meer voortbrengen, zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, en ik zal mij verheugen in de God mijns heils." Hab. 3:17 en 18.

2016: JAAR VAN DE GENERALE SYNODE

De roepende kerk van de generale synode van 2016 vraagt hierbij aan alle kerken om het synodale werk dat wacht in uw voorbede te gedenken.

Het is de Heere van de kerk, die regeert en de kerkenraad vraagt u Hem het werk, dat op de schouders van de afgevaardigden ligt, op te dragen en te bidden om de krachtige leiding van de Heilige Geest daarbij.

De bidstond, voorafgaande aan de opening van de synode, wordt op donderdag 9 juni om 19:30 uur gehouden in de CGK-Dorpskerk, Gruppenderweg 4, Nunspeet. Deze dienst wordt geleid door ds. D. Quant.

De opening van de synode, door ds. J.L. de Jong, zal zijn op vrijdag 10 juni om 10:00 uur in de CGK-Oenenburgkerk, Vlierweg 79, Nunspeet.

Alles: Deo volente.

Namens de roepende kerk te Nunspeet,
G.H. Kuijlenburg, voorzitter
J. Turkenburg, scriba

BOEKBESPREKINGEN

L.J. van Valen, Bazuinen in de wildernis, Puriteinse kolonisten in Noord- Amerika, paperback, 317 blz., 19,95 euro, Uitgeverij Ripe Publishing, ISBN 978-94-91000-54-6.

Het gaat in dit boeiend geschreven, informatieve en leerzame boek over de ontwikkeling van de eerste Amerikaanse staten. Wie hier belang in stelt, moet dit

boek zeker lezen. Rond 1630 werden door de vervolgte Engelse puriteinen aan de oostkust van Amerika enkele koloniën gesticht onder de naam New England. Wat in Engeland niet kon, kon in de nieuwe koloniën wel: ongehinderd hun godsdienst uitoefenen. De begintijd van New England ging gepaard met veel moeiten en ontberingen. De idealen van de Puriteinen mochten hier verwerkelijkt worden en er is enige tijd sprake geweest van een theocratie. Het is niet teveel gezegd wanneer we stellen dat dit uniek is geweest in de wereldgeschiedenis. We lezen hierover op blz. 163 en 164 "De vroomheid is niet alleen beperkt tot de grenzen van de kerk, maar moet zich uitstrekken tot het gehele nationale leven. New England moet een godsstaat, een theocratie zijn, waarvan de wetten van de God van Israël de grondwet vormen." Op blz. 206 staat "De theocratie in New Haven ging nog verder dan in de andere koloniën. Eigenlijk hadden de predikanten en ouderlingen

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 24 mei 2016. Kopij graag binnen donderdag 12 mei.

Pinksteren

Op de beide Pinksterdagen geve de Heere dat de prediking voor jong en oud, voor het eerst of opnieuw, tot onderwijs mag zijn door de Heilige Geest Die in al de waarheid leidt

Ambtsdragersconferentie

Op D.V. zaterdag 4 juni zal er in de CGK van Noordeloos door de stichting 'Bewaar het Pand' een ambtsdragersconferentie belegd worden. `We willen 's ochtends om 11 uur beginnen. Ds. A.J.T. Ruis zal spreken over 'geestelijke leiding.' Na zijn lezing willen we gezamenlijk de lunch gebruiken die u zal worden aangeboden. Na de lunch zal een forum vragen van uw kant beantwoorden. Sluiting half 3.

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Een roep uit Malawi

Help de allerarmsten!

Timotheos is een initiatief van de Reformed Presbyterian Church in Malawi.

Timotheos investeert in:

- Onderwijs
- Wezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie

Timotheos

Meld u aan als donateur en schenk een gift.

Adopteer: - student € 20,- p/maand
 - (wees)kind € 12,50 p/maand
 - groep kleuters € 10,- p/maand

banknr. NL57RABO01614.85.502 t.n.v. Stichting Timotheos, info@timotheos.nl

www.timotheos.nl of bel 0522 461524

Comité van aanbeveling: mevr. S.M. Aleman-van Herpen

prof. dr. A. Baars | ds. G. Beens | ds. J. van Belzen | dr. R. Bisschop
 ds. J.G. Blom | ds. J. den Boer | ds. A.J. Britstra | drs. T. Dorresteyn, huisarts te
 Ederveen | dr. W. Fieret | ds. E. Hakvoort | ds. D. Heemskerk | prof. dr. W.J. op 't Hof
 ds. A. Schot | ds. A.C. Uitslag | ds. K. Veldman | ds. A. Vlietstra | mr. L. Vogelaar

Project 2016-4

Geef € 50
 voor een
studiebeurs

Vraag een presentatie
 aan over ons werk:
 0252 - 41 82 69

**Steun de Lisu bijbelschool
 in China met studiebeurzen**

Uw gift online via onze website
www.bonisa.nl of op rekening:
 NL29RABO 0336 554613 ovr Bijbelschool

Bonisa
 ZENDING

Door geven van het Woord!

het voor het zeggen. De nieuwe steden werden namelijk geregeerd door zeven ambtsdragers uit de gemeente, die als 'pilaren van de kerk' bekend stonden. Zij fungeerden als rechters in burgerlijke zaken, zodat Mozes en Aäron bijna in één persoon waren verenigd." Op blz. 229 staat dienaangaande: "New England was immers een theocratie, die alleen door 'heiligen' geregeerd werd. De gouverneurs waren mannen die de Heere vreesden en ook de raadslieden die hen bijstonden, waren lid van de kerk. Wat dat betreft was er geen scheiding tussen Mozes en Aäron, geen scheiding tussen de oudsten van de regering en de regerende ouderlingen." Op blz. 249 vernemen we dat er afstand wordt gedaan van de theocratie. Om vrede met het moederland te bewaren werd beloofd ook mannen in de koloniale regering op te nemen die geen lid waren van de kerk. Wel moesten zij van onbesproken gedrag zijn en de christelijke leer onderschrijven. "Maar in feite betekende dit dat zij afstand deden van de theocratie en zich geheel onder het bewind van de koning stelden." Op blz. 267 lezen we dat het met de theocratie was gedaan. Men stelde zich geheel onder de koning. Het volk had geen zeggenschap meer en de kerk nog minder. Nog veel meer zou aangehaald kunnen worden uit dit boek. We komen bekende namen tegen: Thomas Sheppard en Thomas Hooker. Ook Eliot die zending bedreef onder de Indianen.

HARKES
 Begraffenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
 2771 JR Boskoop

www.harkesbegraffenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenis

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
 Begraffenisverzorging

Sumatrastraat 11
 2405 EM Alphen aan de Rijn

Dag en nacht bereikbaar
 en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenis

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegraffenisverzorging.nl

Vakantie en rust in de prachtige Eifel!

Tel. 0049-6594258990 en
www.huizesolagratia.nl

*Begraffenisonderneming
 de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
 van alleen begrafenis*

Hardinxveld-Giessendam
 0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
 078 - 641 27 40

Waardenburg
 0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Melleste

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
 persoonlijk
 bereikbaar.

www.begraffenisondernemingdejongh.nl